

DEVET MAČJIH ŽIVOTA (DRUGI DIO)

Helena Car, Zagreb

Drijemanje

Mačke žive u prosjeku oko 15 godina, a neke dožive starost od 20 i više godina. Vlasnici mačaka najčešće svoju mačku vide dok spava. Mačke su sisavci poznati po najvećoj količini sna. One prespavaju oko 65% dana, a njihovo spavanje uključuje većim dijelom drijemanje (traje polovinu dana) i fazu dubokog sna.

Komunikacija s okolinom

Mačka s okolinom komunicira mijaukanjem, frktanjem, režanjem kojim izražava strah i agresivnost, te predenjem. Mačke predu oko 26 puta u sekundi, što zapisujemo kao 26 Hz. Predenjem mačka signalizira naklonost nekomu ili nečemu, potrebu, zahvalnost, ali i bol. Mačke počinju presti kad su stare samo tjedan dana, i to dok sišu. Predenje je pri tome signal majci da mlijeko teče kako treba. Ona također prede i daje odgovor mačićima. Zvuk predenja mačke proizvode ravnomjernim ritmičkim udisanjem i izdisanjem zraka. Za razliku od malih mačaka, npr. naših domaćih, velike mačke kao što su lavovi i tigrovi - ne mogu presti. Velike mačke to nadoknađuju rikanjem, što male mačke ne mogu. Mačji rep izuzetno je bitan dio njezinoga tijela. Pomoću njega ona održava ravnotežu tijela, a omogućuje joj i refleks uspravljanja i dočekivanja na noge pri skoku s visine. Ukoliko mačka drži rep visoko i uspravno, znači da je sretna i zadovoljna. Nakostriješen rep znak je prijetnje i agresivnosti, mahanje repom odražava nesigurnost i neodlučnost, kao i rep koji drži uz samo tijelo. Ukoliko mačka ima naviku okretanja (valjanja) i ležanja na leđima, pokazuje da se osjeća potpuno sigurnom. To je također i znak uživanja u društvu neke osobe. Nakon igre s mačkom ili poslije maženja, mačke se ližu. Čine to kako bi sa svoga tijela uklonile ljudski miris. Lizanjem se mačka također smiruje.

Prehrana

Unatoč reputaciji da su mačke izbirljive, mačke godišnje u organizam unesu hrane u količini gotovo 28 puta većoj od njihove mase tijela. Unose i isto toliko tekućine. Za razliku od čeljusti čovjeka, čeljust mačke ne može se pomicati u stranu. Mačići se rađaju s 26 mlijecnih zuba. Tijekom prvih šest mjeseci njih će zamijeniti trajni zubi. Odrasle mačke imaju 30 zuba odnosno 12 sjekutića, 10 predkutnjaka, 4 očnjaka i 4 kutnjaka. Jezik im je hrapav, što je rezultat prisutnosti tankih kukica na površini jezika koje su pravilnog raspo-

reda, a pomažu pri zadržavanju plijena. Njihov osjet okusa oštriji je nego kod pasa. Kako bi pila, mačka srće tekućinu, i to češće s donje nego s gornje strane jezika. Mačka u svojoj prehrani mora imati masti jer sama ne može proizvesti masnoću. Za normalan razvoj treba joj pet puta više proteina u ishrani nego psu. Kontinuiranim hranjenjem hranom za pse mačka može oslijepiti zbog nedostatka taurina, aminokiseline koju znanstvenici povezuju s mišićnom kontrakcijom i krvnim tlakom. Iako ponekad vidimo mačku kako žvače travu, mačke ne mogu preživjeti na vegetarijanskoj prehrani. Trava im tek pomaže pri probavi i uklanja bolove u trbuhu. Mačke ne smijemo hraniti čokoladom jer je ona za njih otrovna.

Razmnožavanje

Ženka mačke može se pariti već s 5 mjeseci starosti, dok se mužjak može pariti sa 7 mjeseci. U prvom okotu jedne mačke leglo ima najčešće 2 do 3 mačića. Kod kasnijih okota broj mačića se povećava i može narasti čak do 7. Kako mačka ima samo 6 dojki, ukoliko se ne umiješa čovjek, od 7 okoćenih mačića onaj najslabiji ugiba. Trudnoća kod mačke traje u prosjeku 64 (od 58 do 67) dana. Mačići ostaju s majkom do svog devetog tjedna. Najpoznatiji broj mačića tijekom životnog vijeka mačke zabilježen je 1952. godine u Texasu. Mačka Dusty omacila je 420 mačića. I kod mačaka postoji oblik AIDS-a.

Na temelju pročitanog teksta pokušajte riješiti zadatke:

1. Odrasla mačka u spavanju provede više od polovice dana. Koliko godina svog života jedna mačka prosječne starosti provede u drijemanju, a koliko u dubokome snu?
2. Količina vremena koju prosječna mačka provede u spavanju potrebna je za normalan rast i razvoj novorođenčeta čovjeka. Odrasloj osobi za san je potrebno dvostruko manje vremena. Koliko sati dnevno treba spavati odrasla osoba?
3. Ako je prosječna brzina titranja glasnica u govoru za odrasle muškarce 120 Hz, za odrasle žene 220 Hz, a za djecu 300 Hz, izračunaj koliko je puta veća frekvencija govora djeteta u odnosu na prednje mačke.
4. Uzimajući u obzir da je prosječna masa mačke 4.5 kg, koliko kilograma hrane mačka pojede godišnje?
5. Ako se Dusty prvi put parila s 5 mjeseci starosti i pri tome omacila 2 mačića, a mačka prosječno omaci od tri do sedam mačića svaka četiri mjeseca, uzimajući u obzir broj okota izračunaj koliku je starost Dusty morala doživjeti?

